

Notitie testen primair onderwijs en voortgezet onderwijs

Aanleiding

Zoals bekend zijn het primair, voortgezet onderwijs en de kinderopvang gesloten en is er vanuit de samenleving en politiek een grote behoefte om de scholen en kinderopvang op de kortst mogelijke termijn te openen. Vanwege het zorgelijke epidemiologisch beeld en de onzekerheid over de besmettelijkheid van kinderen bij nieuwe virusvarianten is op 12 januari jl. besloten dat de scholen langer dicht blijven. Op 2 februari is een volgend wegingsmoment, waarbij bepaald wordt of de scholen 8 februari open kunnen. In het licht hiervan wordt gekeken op welke manier de inzet van (snel)testen kan bijdragen aan het veilig openen van het onderwijs en de kinderopvang.

In deze notitie wordt een voorstel gedaan voor testen door de GGD in 1) het primair onderwijs en kinderopvang, en 2) het voortgezet onderwijs.

We hebben de volgende doelen bij het testen van leerlingen en leraren in het onderwijs:

1. Bestrijding van en zicht houden op de verspreiding van het virus.
2. Zoveel als mogelijk voortgang van het fysieke onderwijs borgen.

Uitdaging voor het opschalen van testen op scholen naar landelijk niveau is het organiseren van de inzet van testafnamecapaciteit en bijbehorende logistiek in combinatie met het zo min mogelijk verstoren van het onderwijs. Hierbij spelen de volgende aspecten een rol:

- *Locatie van testafname*: bij (snel)testen op scholen zelf wordt het onderwijs in potentie het minst verstoord, maar vanwege de vele schoollocaties en de omstandigheden op scholen is het ingewikkeld om dit te organiseren.
- *Kwaliteit en betrouwbaarheid van testafname*: bij het testen in GGD-teststraten is de kwaliteit goed geborgd en de organisatie hiervoor staat grotendeels gereed. Bovendien hebben teststraten de beschikking over een breder repertoire aan testmethoden, waaronder sensitieve testmethoden. Dat betekent doordat niet uitsluitend sneltesten worden gebruikt (ook PCR) het langer kan duren voordat de testuitslag er is.

Afhankelijk van de opties moet afgewogen worden of dit het beste in de teststraat kan plaatsvinden of dat dit ook met voldoende kwaliteit op scholen zelf te realiseren is. Beide aspecten kunnen van invloed zijn op de testbereidheid. En welke hybridevormen mogelijk zijn, zoals een vorm waarbij scholen die nabij een GGD-teststraat gelegen zijn door deze straat bediend worden en andere scholen gebruik kunnen maken van mobiele bemonsteringsteams.

Omvang, fasering en benodigde testafnamecapaciteit

Hieronder staan getallen over de omvang en de benodigde testafnamecapaciteit weergegeven voor de opstartfase en de opschaling naar landelijk niveau bij openstelling van de scholen in het primair en voortgezet onderwijs.

	<i>Primair onderwijs</i>	<i>Voortgezet onderwijs</i>
Leerlingen	1.500.000	900.000
Leraren	129.000	75.000
Schoollocaties	6.265	1.400

Voortgezet onderwijs

Op 18 januari is op 15-20 scholen in het VO gestart met pilots met het risicogericht testen van leerlingen met antigeensneltesten, waarbij de klasgenoten en docenten worden getest die minimaal één lesuur in dezelfde ruimte hebben verbleven als een besmette medeleerling of docent. Bij een besmetting van een leerling worden ca. 55 andere leerlingen en/of leraren getest met twee keer een antigeensneltest. Naar schatting (ondergrens o.b.v. de besmettingsgraad van sept-dec 2020) zijn ca. 8800 – 17.600 testen in de opstartfase nodig. Bij landelijke uitrol (ca. 1400 schoollocaties) zijn ca. 3 miljoen – 6 miljoen testen nodig tot aan de zomervakantie (o.b.v. twee testen per persoon), afhankelijk van de besmettingsgraad.

<i>Benodigde testafnamecapaciteit voortgezet onderwijs</i>	Fase 1 18 jan – 14 feb (4 wkn) <i>Start op scholen in Utrecht, R'dam en Gelderland</i>	Fase 2 15 feb – 15 juli (22 wkn) <i>Landelijke uitrol op alle scholen in het voortgezet onderwijs</i>
	Op school	Op school of bij de GG*
Per dag	440 – 880 tests	26.400 – 52.800 tests
Per week	2.200 – 4.400 tests	132.000 – 264.000 tests
Totaal	8.800 – 17.600 tests	3 mln – 6 mln tests

Primair onderwijs

In het primair onderwijs zijn er ca. 6265 schoollocaties, ca. 129.000 leraren en ca. 1.500.000 leerling. Als voor het primair onderwijs wordt uitgegaan van dezelfde incidentie als in het vo (2,5 besmettingen/1000 leraren (in rapport¹: leerlingen)), dan zijn er 318 besmettingen per week onder leraren. Als van deze groep 80% zich laat testen op dag 1 en dag 5, dan zijn er ca. 508 – 1016 tests per week nodig. Voor de periode van 15 februari tot 15 juli (22 weken, ter vergelijking met het vo) zijn er dan ca. 11.176 – 22.352 tests nodig. Als de leerlingen in de berekening worden meegenomen, dan zijn er ca. 68.426 – 136.853 tests per week nodig. Voor de periode van 15 februari tot 15 juli (22 weken, ter vergelijking met het vo) zijn er dan ca. 2,2 miljoen – 4,3 miljoen nodig. Bij een besmetting van een leerling worden ca. 25 andere leerlingen en/of leraren getest (een kleinere ringgrootte dan bij het voortgezet onderwijs).

<i>Benodigde testafnamecapaciteit voortgezet onderwijs</i>	15 feb – 15 juli (22 wkn) <i>Testen in het primair onderwijs door de GGD</i>	
	Leraren	Leraren en leerlingen
Per dag	102 – 204 tests	19.548 – 39.096 tests
Per week	508 – 1016 tests	97.740 – 195.480
Totaal	11.176 – 22.352 tests	2,2 mln – 4,3 mln tests

Modaliteiten testafname

De grootste uitdaging ligt in het organiseren van de testafname en de daarbij behorende organisatie en logistiek voor de uitrol naar landelijk niveau.

Voorstel testen leerlingen en leraren in het VO door GGD

Testen volgens regulier beleid voor BCO en quarantaine	
Doelgroep	Aanpak
Leerlingen/leraren met klachten	- Thuis blijven en laten testen. - Voor leraren uit VO en PO geldt dat ze gebruik kunnen maken van het prioriteitsnummer.
Nauwe contacten (cat. 2)	- Bij een vastgestelde besmetting worden <u>nauwe contacten</u> op de school geïdentificeerd en gelijk in quarantaine geplaatst. Het gaat om leerlingen/leraren die zich ten minste 15 minuten binnen 1,5 meter van de besmette persoon bevonden hebben. - Deze leerlingen/leraren moeten in beginsel gedurende 10 dagen in quarantaine. Op dag 5 kunnen zij zich laten testen met een PCR-test, bij een negatieve testuitslag wordt de quarantaine opgeheven.
Overige contacten (cat. 3)	- Hoeven niet in quarantaine en hoeven ook niet getest te worden.
Toelichting: - De leerlingen/leraren die getest worden zijn uitsluitend nauwe contacten en zijn thuis in quarantaine. Daarom kan testen plaatsvinden in de GGD-straten en is het niet nodig en/of wenselijk om op scholen te testen. - Met het handhaven van 1,5 meter en andere maatregelen (bubbles, etc.) op een VO-school kan de impact van een besmetting op het aantal mensen dat als nauwe contact wordt aangemerkt en vervolgens in quarantaine moet beperkt zijn. - Vraag: Van belang dat nauwe contacten snel geïdentificeerd worden. Hoe dit te organiseren? Is het denkbaar dat er spoed-BCO komt voor onderwijs? Is het mogelijk voor de school om nauwe contacten snel in beeld te brengen (bijvoorbeeld door te werken met vaste bubbels/zitplekken)? Wat te doen in de tijd totdat nauwe contacten gedefinieerd zijn? Naar school of uit voorzorg in quarantaine? Het OMT 97ste geeft aan: het is belangrijk dat de snelheid van de contactopsporing verbeterd wordt. Niet alleen de inzet van digitale hulpmiddelen is daarbij belangrijk, maar ook de analyse van de testketenparameters ('testdashboard') om daarmee vertragingen in de testketen te kunnen opsporen. Dit kan niet zonder het delen van gegevens door de verschillende bij het testen betrokken partijen.	

Denkbare intensiveringen van testen in het VO	
Doelgroep	Advies

¹ Rapport Berenschot december 2020

Aanwijzen van meer: Nauwe contacten (cat. 2)	- Het OMT adviseert om categorie 2a contacten – de zogenaamde overige nauwe contacten – uit te breiden met personen die <i>cumulatief</i> binnen een periode van 24 uur meer dan 15 minuten binnen 1,5 meter in contact zijn geweest met een besmet persoon ('index') in diens besmettelijke periode. - Het OMT adviseert in zijn algemeenheid om nauwe contacten zo snel mogelijk te testen, naast de test vanaf dag 5 in quarantaine. Om zo sneller verspreiding te voorkomen. Hierop kan, indien de test positief uitvalt, de quarantaine eerder in isolatie worden overgezet, en is voor deze personen een dag 5 test natuurlijk niet meer van toepassing. Indien de test negatief uitvalt, is het geen aanleiding de quarantaine te onderbreken, en moet de controle op dag 5 nog wel plaatsvinden.
Testen van: Overige contacten (cat. 3)	- Het OMT adviseert de overige contacten op dag 5 na blootstelling te testen, zij hoeven niet in isolatie. - Het afkappunt voor categorie 2 contacten qua tijdsduur is nu 15 minuten indien geen sprake is hoogrisicoblootstelling (in gezicht hoesten, zoenen). Dat neemt niet weg dat andere nauwe contacten met een kortere contactduur dan 15 minuten ook zijn blootgesteld aan een besmettelijke index. Het OMT adviseert daarom deze groep voortaan als categorie 3 contacten te beschouwen.
Toelichting mogelijke intensivering cat 2: - Deze intensivering leidt niet tot aanpassing op de school vwb testen. De aanpassing van het BCO-protocol, zoals geadviseerd door het OMT, kan leiden tot het aanwijzen van meer nauwe contacten, ook op scholen. Naleving van de 1,5 meter en andere maatregelen (bubbles etc.) blijft daarom onverminderd van belang. - Leerlingen/leraren die zijn aangemerkt als nauw contact kunnen zich melden bij de GGD-teststraat voor een test zo snel mogelijk en vervolgens op dag 5.	
Toelichting mogelijke intensivering cat. 3: - Bij deze intensivering worden leerlingen/leraren die zijn aangemerkt als overig contact op dag 5 getest. Vraag is of dit op scholen voldoende zal zijn om de verspreiding van het virus tegen te gaan: vwb grootte van de ring rondom index en tijdigheid van testen. - De GGD heeft aangegeven dat indien een hele klas getest moet worden dat in de GGD-teststraat kan (en bij langer dan 15 min. fietsen, gekeken wordt naar de inzet van mobiele bemonsteringsteams). Testen in de GGD-straat versus op school kan van invloed zijn op de testbereidheid. - De GGD heeft aangegeven niet op dag 1 te kunnen garanderen dat dit een sneltest is. In geval van een PCR-test laat de uitslag langer op zich wachten. - Vraag: Is het gewenst om, naast de nauwe contacten, een grotere ring rondom een besmette leerling te testen? Is de definitie van "minimaal 1 lesuur in dezelfde ruimte" dan logisch? - Vraag: Is het gewenst om, naast de nauwe contacten, ook de overige contacten zo snel mogelijk te testen, bijvoorbeeld op dag 1, en welke testen kunnen voor risicogericht testen van overige contacten gebruikt worden? PCR of ook antigeensneltesten?	
Leraren met klachten	- Triage anders inrichten, zodat leraren die de prio-lijn bellen zich ook met een antigeensneltesten kunnen laten testen. Zo hebben zij sneller een uitslag en kunnen ze sneller het werk hervatten.
Leraren zonder klachten	- Periodiek testen van leraren, ook als er geen bekende blootstelling is. Zo kunnen besmettingen binnen een school die onopgemerkt blijven mogelijk sneller vastgesteld worden.

Testen in het PO en KO: leerlingen en leraren

De aanpak voor het testen van leerlingen en leraren in het PO komt in grote lijnen overeen met het VO, zoals hierboven beschreven. Testen in het PO wijkt op de volgende punten af:

- Besmettingen komen weinig voor op basisscholen, maar kunnen, doordat de 1,5m op basisscholen niet gehandhaafd wordt, wel een grote impact hebben. Door te werken met sociale bubbels kan deze impact mogelijk wat verkleind worden. Er is contact tussen OCV en RIVM over de werkbaarheid van de richtlijn van het RIVM voor in PO en KO, waar de 1,5 m afstand niet geldt.

- Mogelijke intensivering: Leraren uit het basisonderwijs en medewerkers in de kinderopvang die niet voldoende afstand kunnen houden tot leerlingen de mogelijkheid geven om zich ook zonder klachten en zonder bekende blootstelling bij de GGD-straten te laten testen.

Randvoorwaarden

De inzet van testen zal altijd in combinatie met maatregelen moeten plaatsvinden. Alleen dan kan naast opsporing, ook daadwerkelijk het virus bestreden worden. Op scholen in het vo worden naast de inzet van testen ook meer maatregelen toegepast, waaronder de 1,5 meter afstand. Zo adviseerde het OMT in de zomer om de 1,5-meter voor middelbare scholieren los te laten. Daar is het OMT op teruggekomen en het kabinet heeft dat advies overgenomen. Daarnaast kunnen ook andere maatregelen worden overwogen, zoals dat leerlingen, meer dan voor de lock down het geval was, in hun eigen klassenverband (creëren van een bubbel) blijven en het dragen van mondkapjes. Daarnaast is het van belang dat scholen en lokale GGD-en goed contact onderhouden, onder andere over de genomen maatregelen om bij een besmetting snel het BCO uit te kunnen voeren. Veel GGD-en hebben gespecialiseerde scholenteams die scholen waar nodig ondersteuning en advies kunnen bieden.

Informed consent

Deelname aan het testbeleid is altijd op vrijwillige basis en in geval van minderjarigen is de goedkeuring van ouders vereist, bijvoorbeeld via een digitaal platform. Zowel ouders als leerlingen kunnen bezwaar maken deel te nemen. Nauwe contacten moeten in quarantaine en kunnen na een negatieve testuitslag (afgenomen in de GGD-teststraat) weer naar school komen. Als er geen test afgenomen wordt, duurt quarantaine 10 dagen conform huidige beleid dat geldt voor nauwe contacten en wordt online onderwijs gevolgd.